IX kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Polityki Społecznej i Rodziny**

(nr 96)

z dnia 15 listopada 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Polityki Społecznej i Rodziny (nr 96)

15 listopada 2021 r.

Komisja Polityki Społecznej i Rodziny, obradująca pod przewodnictwem poseł **Urszuli Ruseckiej (PiS)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o jednorazowym świadczeniu pieniężnym dla działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych (druk nr 1730).

W posiedzeniu udział wzięli: **Anna Schmidt** sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami oraz **Jan Józef Kasprzyk** szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Małgorzata Cholewa**, **Dariusz Lipski** i **Brygida Śliwka** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych oraz **Aleksandra Wolna-Bek** i **Urszula Sęk** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dzień dobry. Witam serdecznie na kolejnym posiedzeniu Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. W dzisiejszym porządku mamy pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o jednorazowym świadczeniu pieniężnym dla działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych (druk nr 1730).

Bardzo serdecznie witam panią minister Annę Schmidt z Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej wraz z zespołem. Bardzo serdecznie witam pana ministra Jana Kasprzyka z Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wraz z zespołem.

Mamy kworum. W związku z tym powiem, że porządek dzisiejszego posiedzenia został państwu doręczony.

Czy są uwagi do porządku dziennego? Widzę, że zgłasza się pani poseł. Bardzo proszę, pani poseł Joanna Frydrych.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Chciałam złożyć formalny wniosek o uzupełnienie porządku obrad i podjęcie prac nad propozycją działaczy opozycji antykomunistycznej w związku z apelem 258 osób, opozycjonistów i osób represjonowanych w czasie PRL. Z racji zbliżającej się 40. rocznicy wprowadzenia stanu wojennego zwrócono się do nas z prośbą o nowelizację przepisów ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o działaczach opozycji antykomunistycznej oraz osobach represjonowanych z powodów politycznych, a także ustawy z dnia 16 października 1992 r. o orderach i odznaczeniach. Celem apelu jest przede wszystkim wzmocnienie historycznego znaczenia statusu działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych. Propozycje sygnatariuszy apelu zakładają m.in. uhonorowanie i upamiętnienie osób z potwierdzonym statusem działacza opozycji lub osoby represjonowanej oraz rozszerzenie kręgu uprawnionych do występowania o pośmiertne potwierdzenie statusu działacza lub represjonowanego o organizacje środowiskowe.

Taki apel 9 lipca wpłynął do pani marszałek Sejmu, a 15 lipca pani marszałek skierowała apel do Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Uważam, że dzisiaj procedowany projekt ustawy z druku nr 1730 jest też doskonałą okazją, aby rozpocząć prace właśnie nad tym apelem i projektem ustawy zaproponowanym przez środowisko opozycjonistów. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję, pani poseł. Mam pytanie, bo rozumiem, że pani mówi o projekcie, który wpłynął jako propozycja do Komisji. Czy jest nadany numer druku temu projektowi ustawy? Czy jest gotowa ustawa?

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Pani przewodnicząca, numer druku nie jest nadany, dlatego że jest to propozycja. Jest wniosek o to, aby Komisja zajęła się tym apelem i aby ten projekt ustawy został przyjęty jako komisyjny projekt ustawy, po czym wtedy pani marszałek zgodnie z procedurą będzie w stanie nadać numer druku temu projektowi ustawy. Pani przewodnicząca, ten projekt wpłynął już 9 lipca. Kilka miesięcy już to trwa. Z racji tego, że to jest ważne i dotyczy takiego środowiska, myślę, że warto rozpocząć te prace. Te dwa projekty można byłoby razem procedować. Przepraszam, 14 października pani wiceprzewodnicząca Komisji Marzena Okła-Drewnowicz skierowała pismo do pani przewodniczącej właśnie też w tej sprawie.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Rozumiem, pani poseł. Natomiast dzisiaj procedujemy nad ustawą, która ma nadany konkretny numer druku i pochylamy się nad przepisami propozycji, która jest w tym projekcie ustawy. Rozumiem, że pani mówi o takim obywatelskim projekcie, który wpłynął do Komisji, jak również do pani marszałek. Natomiast dzisiaj mamy zupełnie inną ustawę. Myślę, że to wybrzmi podczas procedowania tej ustawy i pan minister również się odniesie do działań i ustaw, jakie były wprowadzone w ostatnim roku i w zasadzie w ostatnich 6 latach, jeżeli chodzi o wsparcie dla działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych.

To, że państwo z panem Jarosławem Goliszewskim na czele złożyli propozycję swojej ustawy, ale nie został jej nadany bieg… Nie ma druku. Nie możemy go dzisiaj procedować. Przechodzimy z przyczyn formalnych…

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Pani przewodnicząca, ale jeszcze jedno, bo złożyłam formalny wniosek o uzupełnienie, więc proszę o przegłosowanie. A w kwestii uzupełnienia…

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Ale nie możemy głosować, dlatego że nie mamy ustawy. Nad czym będziemy głosować, pani poseł? Nie ma druku.

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Pani przewodnicząca, temu projektowi nie jest nadany numer druku wyłącznie dlatego, że Komisja od 15 lipca nie zebrała się i nie pracowała nad tymi propozycjami.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Pani poseł, przypuszczam, że jest pani parlamentarzystą nie pierwszą kadencję i doskonale pani wie, że aby Komisja mogła procedować ustawę, to musi być jej nadany numer druku. Pani poseł, naprawdę…

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Pani przewodnicząca, wiem o tym doskonale, dlatego też, jeżeli wpłynął wniosek do pani marszałek, to pani marszałek skierowała go do prac w Komisji.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Ale jest w Komisji, tak jak również i inne ustawy. Proszę pani, to nie jest ustawa. Pani poseł, to jest propozycja ustawy. Póki ona nie stanie się projektem ustawy z nadanym numerem druku, nie możemy jej procedować. Przechodzimy do porządku dziennego…

Poseł Joanna Frydrych (KO):

Pani przewodnicząca, jeszcze moje ostatnie pytanie. Kiedy Komisja zajmie się apelem opozycjonistów? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Pani poseł, nieustannie zajmujemy się apelem opozycjonistów, więc proszę nie spłaszczać, dlatego że ten apel został wystosowany już dawno. Tak jak powiedziałam, w dyskusji nad tym projektem, któremu nadano numer druku i który będziemy właśnie procedować, wyjaśnimy, ile spraw zostało uregulowanych i jak rząd czy posłowie odpowiedzieli na ten apel.

W związku z tym nie możemy głosować. Nie mamy nadanego numeru druku. Mamy dzisiaj w porządku obrad ustawę, której nadany jest numer druku. Przejdziemy do porządku dziennego.

Rozumiem, że jeszcze pan poseł Tadeusz Tomaszewski. Bardzo proszę.

Poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowna pani poseł, rzeczywiście jest tak z punktu widzenia formalnego, jak mówi pani przewodnicząca, ale też jest inne rozwiązanie, gdyby taka była wola Komisji. Mianowicie Komisja może powołać podkomisję do spraw opracowania komisyjnego projektu ustawy, który wynikałby z apelu, na bazie tego apelu, oczywiście gdyby była taka wola. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Ale czy to jest wniosek formalny? Jest wniosek formalny pani poseł Borys-Szopy. Bardzo proszę.

Poseł Bożena Borys-Szopa (PiS):

Pani przewodnicząca, mamy przygotowany porządek obrad. On został przyjęty. Proszę o przejście do realizowania porządku obrad. Taki jest mój wniosek formalny. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy jest sprzeciw wobec przyjęcia porządku dziennego? Nie ma. Nie słyszę.

Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny. Przechodzimy zatem do jego realizacji.

Szanowni państwo, projekt, który będziemy procedować, to jest już kolejny projekt ustawy w trwającym od 6 lat procesie przywracania godności działaczom opozycji antykomunistycznej. Przypomnę, że rząd Prawa i Sprawiedliwości zrównoważył opozycjonistów i ich uprawnienia z kombatantami okresu wojennego. W ubiegłym roku została uchwalona ustawa zapewniająca im emerytury, które stanowią dwukrotność minimalnych emerytur. Procedowany projekt ustawy to kolejny krok w kierunku zadośćuczynienia rzeczowego i moralnego ludziom, którzy walczyli o naszą wolność.

W proponowanej ustawie proponuje się przyznanie osobom represjonowanym prawa do jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 3 tys. zł. Projektowana ustawa o jednorazowym świadczeniu pieniężnym, które przysługuje działaczom opozycji antykomunistycznej oraz osobom represjonowanym z powodów politycznych, określa warunki nabywania prawa do jednorazowego świadczenia pieniężnego oraz zasady wypłaty tego świadczenia. Celem jednorazowego świadczenia pieniężnego jest dodatkowe wsparcie dochodowe osób o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych.

Prawem do jednorazowego świadczenia byłyby objęte osoby, które status działacza opozycji antykomunistycznej oraz osoby represjonowanej z powodów politycznych uzyskały na podstawie decyzji szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych do 31 grudnia 2021 r. Świadczenie będzie wypłacane z urzędu przez UdSKiOR w kwocie 3 tys. zł. Będzie przyznawane w drodze decyzji administracyjnej. Decyzję w sprawie jednorazowego świadczenia pieniężnego wydaje szef UdSKiOR. Decyzja przyznająca takie świadczenie nie wymaga uzasadnienia i nadaje się jej rygor natychmiastowej wykonalności. Proponuje się, aby świadczenie było wolne od egzekucji i nie podlegało wliczeniu do dochodu uprawniającego do świadczeń i dodatków przysługujących na podstawie odrębnych przepisów oraz by było wolne od podatku dochodowego płaconego przez osoby fizyczne.

Szanowni państwo, po raz kolejny próbujemy naprawić krzywdy, jakie dotknęły wiele osób, zwłaszcza te, które walczyły o naszą wolność. Podam tylko dwie wartości, dwie liczby, które przemawiają za tym i są też jakby odpowiedzią na apel opozycjonistów. Pokazują, jak rząd PiS stara się naprawiać poniesione krzywdy. Przypomnę, że w roku 2015 kwota, jaka została wypłacona wszystkim kombatantom, działaczom opozycji i osobom represjonowanym, to była kwota 9 mln zł. W roku 2021 jest to kwota 130 mln zł. Naprawdę więc należy porównać te dwie wartości. Od roku 2015 sukcesywnie i wielokrotnie nowelizowana jest ustawa z marca 2015 r. Zmiany za każdym razem idą w kierunku rozszerzenia i wsparcia pomocy udzielanej tej grupie osób. Przypomnę chociażby ostatnią nowelę, którą mieliśmy przyjemność procedować na posiedzeniu Komisji. Była ona odpowiedzią właśnie na apel opozycjonistów. To jest chociażby zmiana w przeliczaniu kapitału początkowego. Myślę, że ta ustawa, którą procedujemy, jest kolejnym krokiem w dobrym kierunku.

Otwieram dyskusję. Kto z pań i panów posłów chciałby zabrać głos?

Przepraszam, może przed posłami. Bardzo proszę, pan minister. Bardzo bym też prosiła, żeby pan minister przedstawił może wachlarz wsparcia i tego, co zmieniło się od roku 2015, jeżeli chodzi o wsparcie dla działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych.

Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych Jan Józef Kasprzyk:

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca, szanowni państwo, tak jak powiedziała pani przewodnicząca, istotnie jest znacząca różnica w traktowaniu działaczy opozycji antykomunistycznej między rokiem 2015, kiedy ustawa była przyjmowana, a rokiem obecnym. Stało się to dzięki trzem kolejnym nowelizacjom ustawy w latach 2017, 2020 i 2021, dzięki czemu katalog uprawnień osób, które walczyły już w sposób bezorężny, ale o to samo, o co walczyli kombatanci wojenni, jest bardzo szeroki. Właściwie jest tożsamy, a w niektórych przypadkach nawet i większy niż kombatantów okresu wojennego.

Zacznę może od przytoczenia liczb, które są istotne. Mianowicie w tej chwili na dziś status osoby działającej w opozycji antykomunistycznej i represjonowanej z powodów politycznych otrzymało 15 250 osób, z czego żyje 13 754. Ta różnica oczywiście wynika z faktu, że status może być nadawany pośmiertnie na wniosek rodziny, ale też niestety z faktu, iż po potwierdzeniu statusu w ciągu 6 lat istnienia ustawy zmarło już 1210 osób.

Proszę państwa, w tej chwili z uznaniem przyjmuję ten projekt, bo jest to kolejny krok, choć ma charakter jednorazowy w uzupełnianiu czy wypełnianiu obowiązków państwa polskiego wobec tych, którzy walczyli o wolność. W tej chwili działacze opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowane z powodów politycznych posiadają następujące uprawnienia. Myślę, że warto to przypomnieć, żebyśmy też mieli świadomość, jak w ostatnich latach to się mocno zmieniło.

Otóż każdy działacz opozycji antykomunistycznej ma prawo do otrzymywania comiesięcznego, dożywotniego świadczenia pieniężnego, które w tej chwili wynosi 460,50 zł – bezterminowo, bez kryteriów dochodowych. Przypomnę, że w pierwotnym brzmieniu ustawa sprzed 6 lat wprowadzała kryteria dochodowe i z tego prawa mogły skorzystać tylko nieliczne osoby. Jest to świadczenie o takiej samej wysokości, jak otrzymują kombatanci walczący w czasie II wojny światowej i w okresie do 1956 r. z bronią w ręku.

Po drugie, działacze opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowane z powodów politycznych mają prawo do korzystania z pomocy pieniężnej, jednorazowej albo okresowej, przyznawanej przez szefa UdSKiOR. Z takiej pomocy skorzystały w minionym roku 1263 osoby. Wydano prawie 1,8 tys. decyzji z tym związanych. Jest to pomoc, która może być przeznaczona na zakup leków, na dostosowanie mieszkania do potrzeby osoby z niepełnosprawnościami, na wszystkie rzeczy, na które po prostu w danej chwili działaczowi czy osobie represjonowanej brak środków.

Po trzecie, tak jak kombatanci, działacze opozycji antykomunistycznej mają prawo do korzystania poza kolejnością ze świadczeń opieki zdrowotnej oraz z usług farmaceutycznych udzielanych w aptekach. Mają również prawo do korzystania z ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych bez skierowania lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.

Jest to rzecz, z której niezwykle są zadowoleni, gdyż nie muszą długo czekać, a są to już też osoby – pamiętajmy – mające blisko 65 lat i więcej.

Wreszcie działacze opozycji antykomunistycznej mają prawo pierwszeństwa w przypadku środowiskowej opieki socjalnej, w tym w uzyskaniu miejsca w domu pomocy społecznej, tak jak kombatanci. Z tym wiąże się to, iż samorząd terytorialny może udzielać pomocy osobom uprawnionym w zakresie chociażby wsparcia w przydzieleniu domu pomocy społecznej. Samorząd może udzielać pomocy osobom uprawnionym w zakresie udogodnień komunikacyjnych, świadczeń mieszkaniowych, kulturalnych, zdrowotnych i oświatowych.

Działacze opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowane z powodów politycznych mają również prawo do podwójnego uwzględnienia okresu działalności, internowania lub podlegania represjom przy ustalaniu kapitału początkowego.

Działacze opozycji mają również ulgi taryfowe – 50% na przejazdy środkami komunikacji miejskiej i 51% na przejazdy w komunikacji krajowej środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego. Jest to nowelizacja z ubiegłego roku i właściwie ostatnie zrównanie z uprawnieniami kombatanckimi okresu wojennego.

Działacze opozycji mają również prawo do korzystania z ubezpieczenia zdrowotnego, które opłaca bezpośrednio szef UdSKiOR. Stworzona została możliwość przyznawania dotacji na wykonywanie zadań opiekuńczych na rzecz działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych. To niezwykle sprawdziło się w roku ubiegłym i w roku obecnym, ponieważ działacze opozycji zostali też objęci wielką akcją prowadzoną przez urząd, która wiąże się z dostarczaniem im w czasie pandemii posiłków do domów, aby minimalizować ich styczność ze światem zewnętrznym.

Wreszcie, co istotne i o czym wspominała pani przewodnicząca, dzięki nowelizacji ubiegłorocznej działacze opozycji antykomunistycznej otrzymali prawo do świadczenia wyrównawczego. Krótko mówiąc, jeżeli działacz opozycji lub osoba represjonowana z powodów politycznych ma emeryturę niższą niż obecnie jest to 2501,76 zł, to wówczas organy emerytalno-rentowe wypłacają różnicę między emeryturą, którą pobierali a tą kwotą 2501,76 zł.

Działacze opozycji antykomunistycznej mają wreszcie możliwość… Inaczej, stworzona dla nich została możliwość, iż pomoc pieniężna, którą otrzymują od UdSKiOR, zwolniona jest z egzekucji komorniczej.

Dzięki nowelizacji tegorocznej działacze opozycji otrzymali również prawo do korzystania z nowego sposobu ustalania kapitału podstawowego w odniesieniu do okresów uznanych za składkowe. Otrzymali również prawo do dodatkowego, pięciodniowego urlopu w roku kalendarzowym, jeżeli są jeszcze osobami pracującymi. To mówi nowelizacja tegoroczna.

Ponadto działacze objęci są różnymi programami, które w ramach środków budżetowych urząd w stosunku do nich prowadzi. Dofinansowujemy im m.in. od 5 lat leczenie uzdrowiskowe. Rzecz polega na tym, iż beneficjent wskazuje uzdrowisko, w którym może spędzić zasłużoną rehabilitację czy odpoczynek. Według pewnych kryteriów dochodowych dofinansowujemy pobyt w tymże uzdrowisku, aby działacz opozycji nie musiał czekać na sanatorium dwa czy trzy lata w kolejce.

Działaczy opozycji antykomunistycznej objęliśmy również cieszącym się dużym uznaniem programem finansowania zakupu aparatów słuchowych, tak jak to jest w przypadku kombatantów, do kwoty 10 tys. zł na oboje uszu. Jest to rzecz, z której bardzo wielu działaczy już skorzystało.

Tak jak powiedziałem, to są istniejące już uprawnienia działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych. Mają one charakter systemowy. Są zbieżne, a właściwie tożsame z uprawnieniami kombatantów okresu wojennego. Mogę tylko wyrazić radość, że ten projekt poselski jednorazowo z okazji przypadającej rocznicy wprowadzenia w Polsce stanu wojennego da również naszym podopiecznym wsparcie finansowe przed świętami, bo będziemy starali się to możliwie jak najszybciej wypłacać.

Dodam także, że większość tych projektów, które kończyły się skuteczną nowelizacją, były wypracowywane we wspólnej dyskusji i w porozumieniu z działaczami opo-

zycji, ze środowiskiem, które oni reprezentują. Te uprawnienia, które przypomniałem i wymieniłem, powstawały również w ustaleniach i uzgodnieniach z działaczami.

Pojawiają się też nowe pomysły, jak choćby wspomniany dzisiaj pomysł, który w dużej mierze… Myślę tu o projekcie zgłoszonym przez grupę inicjatywną, której przewodniczy pan Jarosław Goliszewski. W moim najgłębszym przekonaniu wymagają one przede wszystkim konsultacji z Instytutem Pamięci Narodowej, dlatego że w swoim założeniu ten projekt, który działacze zgłosili, w największym stopniu dotyczy zmiany przepisów w zakresie przyznawania statusu działacza opozycji antykomunistycznej. Bez opinii prezesa IPN, czy podjąłby się tak daleko idącej zmiany jako szef instytucji, która wydaje decyzje zanim osoba będzie się ubiegała o status u nas… Wydaje mi się, że bez takiej opinii prac chyba nie można zacząć, bo to, szanowni państwo, przedstawiciele wnioskodawców – działacze opozycji dobrze wiedzą, w dużej mierze wywraca system, jaki istnieje i był wypracowany w roku 2015, kiedy ustawa była pisana. Tak jak mówię, zasadnicza zmiana, która w tym projekcie jest podana, dotyczy kwestii decyzji prezesa IPN co do tego, czy osoba może ubiegać się o status osoby represjonowanej bądź działacza opozycji antykomunistycznej. W moim przekonaniu niezbędna tu jest opinia prezesa IPN.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, panie ministrze. Bardzo dziękuję za te słowa.

Chcę powiedzieć też jednym zdaniem, że to nie jest tak. Pochylaliśmy się nad tym wnioskiem, który złożyła grupa inicjatywna. Tam jest wiele zastrzeżeń, nie tylko tych, o których mówił pan minister. Są również inne zastrzeżenia, które dotyczą zabezpieczeń socjalnych. W związku z tym procedujemy dzisiaj ten projekt.

Czy są jeszcze inne głosy w dyskusji? Bardzo proszę. Ściągnę maseczkę może, bo to jednak… Pan poseł Tadeusz Tomaszewski, bardzo proszę.

Poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Pani przewodnicząca, panie ministrze, Wysoka Komisjo, tak jak pani przewodnicząca wspomniała, to jest kolejny ważny element dbałości o działaczy opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowane z powodów politycznych. Pan minister w swojej wypowiedzi wspomniał o tym, że te działania zmierzają do zrównania tychże świadczeń kombatantów okresu powojennego oraz działaczy opozycji antykomunistycznej i osób represjonowanych z powodów politycznych. W swojej wypowiedzi wspomniał pan również o tym, że jednorazową pomoc pieniężną przyznano 1263 osobom, oczywiście z tej grupy. Natomiast chciałbym zapytać właśnie o rozkład. Ile wniosków wpłynęło do UdSKiOR od pozostałych kombatantów? Jaką pomoc przyznano tej grupie?

Osobiście w swojej pracy parlamentarnej spotkałem się z taką sytuacją, że osoba, kombatantka powyżej 85. roku życia, która samotnie zamieszkiwała, ze względu na to, że złamała podudzie, została skierowana na rehabilitację oraz pobyt w prywatnym domu pomocy społecznej, gdzie koszt miesięczny wynosi 4 tys. zł plus koszty lekarstw i pampersów oraz innych środków. Natomiast na pomoc urzędu czekała pół roku. Otrzymała 800 zł jednorazowej pomocy i jeszcze jej napisano, że za pół roku to świadczenie zostanie wypłacone. Muszę więc powiedzieć, że była rozczarowana jako kombatantka decyzją własnego państwa o udzieleniu takiej formy pomocy. Dlatego też w kontekście tego jednego przykładu chciałbym raczej być przekonany przez pana ministra, że te wnioski, które wpływają, są rozpatrywane i jest wystarczająca ilość środków finansowych.

Drugie pytanie w kontekście środków finansowych. Wnioskodawcy piszą, że koszt wprowadzenia tego jednorazowego świadczenia to 46 mln zł. Dzieląc to przez 3 tys. zł itd., to nawet nie wychodzi tyle, ile jest dzisiaj uprawnionych, biorąc pod uwagę dane przedstawione tutaj przez pana ministra, ale to jest jedna kwestia. Natomiast chciałbym tylko zapytać pana ministra, gdzie są zabezpieczone środki na wypłatę tego jednorazowego świadczenia. Mam obawę. Żeby nie było tak, że przyjmiemy tę ustawę i rząd powie panu ministrowi: „Panie ministrze, pan ma swój budżet. Niech pan przeszacuje, zmieni i po prostu wypłaci to świadczenie”. Natomiast chodzi mi o to, żeby to nie odbywało się kosztem możliwości udzielenia pomocy innym kombatantom, bo wiadomo, że to przedsięwzięcie musi być napisane w ustawie i zrealizowane w miarę sprawnie jednorazowo.

Dlatego też chciałem zapytać, czy moje obawy są zasadne, a jeśli niezasadne, to gdzie środki na ten cel będą przeznaczone. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Panie ministrze, moment. Czy są jeszcze pytania w dyskusji ogólnej? Nie widzę, ale myślę, że pan minister odpowie.

Natomiast chciałabym powiedzieć, że jak 46 mln zł podzielimy przez kwotę, to nam wychodzi, panie pośle, bo działaczy opozycji antykomunistycznej jest około 14–15 tys. Pan pewnie więc myślał… Jeżeli rozmawiamy o kombatantach, to jest ich 240 tys., natomiast ta ustawa dotyczy opozycji antykomunistycznej.

Poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Wiem, 15,2 tys.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Tak, więc to jest w tym rzecz. Natomiast chciałabym jeszcze, zanim pan minister odpowie, jasno te dwie liczby podać. Było 9 mln zł, a w tej chwili pomoc to jest 130 mln zł, więc naprawdę pan minister tutaj dość szczegółowo i jasno się wyraził oraz przytoczył wszystkie te zmiany ustawowe, wartości i to, jak wspieramy kombatantów i działaczy opozycji antykomunistycznej od 6 lat.

Bardzo proszę o odpowiedź. Już krótko, panie ministrze.

Szef UdSKiOR Jan Józef Kasprzyk:

Szanowni państwo, czym innym są środki przeznaczone na beneficjentów ustawy o kombatantach, a czym innym są środki przeznaczone na działaczy opozycji antykomunistycznej i osoby represjonowane z powodów politycznych. Na pomoc dla kombatantów, dla ofiar represji wojennych i powojennych, dla żołnierzy-górników, dla cywilnych niewidomych ofiar wojny itd. W tym roku w budżecie mieliśmy przewidzianych około 30 mln zł. Z pomocy skorzystało na tę chwilę około 20 tys. osób, którzy są podopiecznymi, co wynika z ustawy o kombatantach, więc bardzo dużo.

Proszę też jednak zwrócić uwagę, że pani, o której pan poseł wspomniał, otrzymała 800 zł i następne środki – tak mówi ustawa – można otrzymać za pół roku. Taka jest procedura. Ta pomoc jest różna. Wszystkie wnioski oczywiście są analizowane. Często jest to pomoc w wysokości 800 zł, ale zdarza się, że to jest pomoc kilkutysięczna, a zdarzało się nawet, że i kilkunastotysięczna, jeżeli była potrzeba i udokumentowane wydatki, które kombatant musiał ponieść. Mówimy tutaj o kombatantach wojennych. Na to środki do końca roku mamy.

Natomiast jeżeli chodzi o zabezpieczenie finansowe realizacji tej ustawy, to w art. 13 mamy wyraźnie powiedziane, że „w celu wypłaty jednorazowego świadczenia pieniężnego Prezes Rady Ministrów może dokonać, w drodze rozporządzenia, przeniesienia planowanych wydatków budżetowych, między częściami budżetu państwa, mając na względzie zapewnienie ich przejrzystości oraz stopień realizacji dochodów i wydatków budżetu państwa”. Krótko mówiąc, nie jest możliwe, aby zabrać kombatantom wojennym, żeby zrealizować ten projekt, który dzisiaj państwo procedują. Jest to po prostu niemożliwe. Kombatanci wojenni mają zapewnione środki do końca roku w budżecie urzędu. Jeżeli parlament przyjmie ten projekt ustawy o wypłacie jednorazowej i środki trafią do urzędu, to będą oczywiście wypłacane, ale na pewno nie odbędzie się to kosztem innych beneficjentów czy podopiecznych UdSKiOR, bo tak po prostu się stać nie może.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Zamykam dyskusję.

Stwierdzam zakończenie pierwszego czytania.

Stwierdzam, że nie zgłoszono wniosku o wysłuchanie publiczne.

Przechodzimy zatem do rozpatrzenia projektu.

Czy są uwagi do tytułu projektu? Nie słyszę.

Zatem tytuł projektu został rozpatrzony.

Przechodzimy zatem do art. 1. Czy są uwagi do art. 1? Nie słyszę.

Art. 1 został rozpatrzony.

Art. 2. Czy są uwagi? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator z Biura Legislacyjnego Aleksandra Wolna-Bek:

Szanowni państwo, jeśli chodzi o art. 2, to mamy w sumie dwa pytania do ust. 2.

Po pierwsze, czy konieczne jest dookreślanie, że prawo będzie przysługiwało tylko do jednego, jednorazowego świadczenia? Czy to nie jest na tyle oczywiste, skoro to jest jednorazowe świadczenie pieniężne? Czy trzeba jeszcze to doprecyzować, że chodzi o jedno?

Natomiast drugie pytanie jest na teraz – w sensie, że na gorąco nam się tutaj nasunęło. Do strony rządowej mamy takie pytanie. W ust. 2 jest spójnik „i" między działaczem opozycji antykomunistycznej a osobą represjonowaną z powodów politycznych. Czy to „i" powinno się tutaj odczytywać, że to jest tylko wyliczenie, że osoba o statusie działacza opozycji i osoba represjonowana ma prawo do tego jednego, jednorazowego świadczenia? Czy czasem nie będzie wątpliwości, czy ktoś nie będzie próbował tego interpretować, że tu trzeba mieć jakby status i taki, i taki? Patrząc na to, że w ust. 1, gdzie mamy mowę o decyzji, o potwierdzeniu statusu działacza opozycji antykomunistycznej, mamy „lub" – „lub osoby represjonowanej"… To tak na gorąco jeszcze nam się ten spójnik tutaj nasunął. Dziękujemy bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Proszę, panie ministrze. Czy pani minister odpowiada? Czy zostawiamy tak jak w przedłożeniu, czy po prostu…

Szef UdSKiOR Jan Józef Kasprzyk:

Wydaje mi się, że nie jest to jakaś zmiana, która rzutowałaby, ale zostawiamy.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Zostawiamy tak jak w przedłożeniu. Tak?

Czy są inne uwagi do art. 2? Nie słyszę.

Zatem art. 2 został przyjęty.

Czy są uwagi do art. 3? Nie słyszę.

Przyjęty.

Art. 4. Czy są uwagi do art. 4?

Szef UdSKiOR Jan Józef Kasprzyk:

Jeśli można, pani przewodnicząca…

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo proszę, pan minister.

Szef UdSKiOR Jan Józef Kasprzyk:

Szanowni państwo, mamy pewien kłopot związany z art. 4. Mianowicie wynika on ze specyfiki i praktyki wypłacania w tej chwili świadczenia pieniężnego, o którym już mówiłem, a tym samym osoby, które otrzymają to jednorazowe świadczenie… Technicznie jakby musi ono do nich trafić. Bardzo poprosiłbym tutaj panią dyrektor Monikę Kalinowską, żeby wytłumaczyła, na czym rzecz polega, bo doprecyzowanie techniczne tego artykułu byłoby dla nas bardzo ważne.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Współpracy ze Stowarzyszeniami i Ewidencji UdSKiOR Monika Kalinowska:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, tak jak pan minister powiedział, poprawka ma na celu doprecyzowanie sposobu wypłaty, jaki jest przewidziany w projekcie ustawy. Zgodnie z propozycją wypłata powinna wyglądać w ten sposób, że osoby, które mają ustalone prawo do comiesięcznego świadczenia pieniężnego, otrzymają to jednorazowe świadczenie pieniężne zgodnie ze sposobem wypłaty tego świadczenia pieniężnego. Te sposoby są różne, bo na rachunek bankowy albo przekazem pocztowym na adres zamieszkania. Natomiast istotne jest to, żeby to się działo zgodnie z ich życzeniem.

Sytuacja jest natomiast bardziej skomplikowana, jeśli chodzi o osoby, które nie korzystają czy nie pobierają świadczenia pieniężnego comiesięcznego. Tutaj zaproponowaliby-

śmy, żebyśmy osobom, które nie pobierają świadczenia pieniężnego co miesiąc i mieszkają w Polsce, mogli wpłacić pieniądze przekazem pocztowym na adres zamieszkania, którym dysponujemy. Natomiast osobom zagranicznym, które mieszkają za granicą i nie pobierają świadczenia pieniężnego, żebyśmy pomogli te pieniądze wypłacić zgodnie ze sposobem przez nich wskazanym, ponieważ nie dysponujemy numerami zagranicznych rachunków bankowych dla naszych podopiecznych mieszkających za granicą.

Jeśli chodzi o osoby, które mieszkają za granicą, to na 748 osób uprawnionych świadczenie pieniężne pobiera 691 osób, a 57 osób nie pobiera świadczenia comiesięcznego. Natomiast w tej grupie zaledwie 109 osób pobiera to comiesięczne świadczenie na rachunek zagraniczny, co oznacza, że 582 osobom mieszkającym za granicą to świadczenie comiesięczne jest wypłacane na rachunek bankowy w Polsce albo przekazem pocztowym na adres zamieszkania w Polsce. W efekcie jest tak, że dla 640 osób nie mamy ustalonego zagranicznego rachunku bankowego. Ten projekt przewiduje, że wypłata dla osób mieszkających za granicą nastąpi tylko na te zagraniczne rachunki bankowe, co byłoby dużym utrudnieniem dla nich, a w części byłoby to dla nas niemożliwe, żeby w tak krótkim czasie zrealizować te wypłaty. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Rozumiem, że jest poprawka. Tak?

Szef UdSKiOR Jan Józef Kasprzyk:

Tekst poprawki, która by uszczegóławiała…

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Rozumiem, że to jest poprawka, która nadaje nowe brzmienie art. 4. Pokażę ją może jeszcze Biuru Legislacyjnemu, bo to jest nowe brzmienie art. 4. Minutkę poczekamy, żeby była opinia legislatorów co do tej poprawki. Jaka jest opinia Biura Legislacyjnego o tej poprawce?

Legislator Urszula Sęk:

W tym momencie nie mamy uwag. Jeszcze będziemy to najwyżej analizować, gdyby się tam…

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dobrze. Jak coś, to przy drugim czytaniu…

Czy w takim razie jest sprzeciw wobec przyjęcia poprawki zaproponowanej przez pana ministra?

Nie ma sprzeciwu, zatem art. 4 z poprawką został rozpatrzony.

Art. 5. Czy są uwagi do art. 5? Nie ma.

Art. 5 został rozpatrzony.

Art. 6. Czy są uwagi do art. 6? Nie ma.

Art. 6 został rozpatrzony.

Art. 7. Czy są poprawki? Czy są uwagi? Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Aleksandra Wolna-Bek:

Szanowni państwo, jeśli chodzi o art. 7, to tutaj mamy jedną uwagę. Mianowicie chcemy zwrócić państwa uwagę na to, iż ust. 5 w art. 10 ustawy o rencie socjalnej zostanie uchylony z końcem roku. W związku z tym ten przepis z odesłaniem na art. 10 ust. 5 w roku bieżącym jest prawidłowy, natomiast od stycznia przyszłego roku ust. 5 już nie będzie.

W związku z tym proponujemy, aby tutaj dokonać pewnej korekty. W uzgodnieniu ze stroną rządową proponujemy, aby zostawić tu odesłanie na cały art. 10. Wynika to z tego, że nie uda nam się tak napisać przepisu, aby precyzyjnie odesłać do konkretnego ustępu w tym roku, a w nowym na inną jednostkę. W związku z tym wydaje nam się, że najbezpieczniejszym rozwiązaniem jest odesłanie do całego art. 10. W zależności od tego, czy jesteśmy w tym roku, czy przepis będzie wykonywany w roku przyszłym, to ustęp prawidłowy z art. 10 będzie stosowany.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Dziękuję. Opinia rządu co do takiej poprawki.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej Anna Schmidt:

Pani przewodnicząca, z tą poprawką się zgadzamy.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Zatem przejmuję tę poprawkę. Ona jest podpisana. Bardzo proszę.

Czy są inne uwagi do art. 7? Nie ma.

Zatem art. 7 został rozpatrzony wraz z poprawką.

Art. 8. Czy są uwagi? Nie słyszę.

Zatem art. 8 został rozpatrzony.

Art. 9 – rozpatrzony.

Art. 10. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Urszula Sęk:

Proszę państwa, do art. 10 mamy uwagę. Nawet pozwoliłyśmy sobie przygotować poprawkę, bo *de facto* art. 10 dotyczy zwolnienia podatkowego dla wypłacanego świadczenia jednorazowego. Na ogół, jeśli jest zwolnienie z podatku, to przy świadczeniach, które mają charakter okresowy, zmieniamy art. 21 ustawy podatkowej. Natomiast w przypadku takich świadczeń, które są incydentalne, ustawa podatkowa ma artykuły od art. 52. To są przepisy przejściowe i końcowe. Tam są zwolnienia czasowe. Żeby nie tworzyć wyłomu i precedensu, że zwalniamy coś z podatku i nie nowelizujemy ustawy podatkowej, tylko w sposób jakby opisowy tego dokonujemy, proponujemy skreślić art. 10, natomiast w jego miejsce wpisać art. 13a, który zawierałby nowelizację ustawy podatkowej. Brzmiałoby to w ten sposób, że w ustawie o podatku dochodowym dodałoby się art. 52ub w brzmieniu: „Zwalnia się od podatku dochodowego kwotę jednorazowego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ustawie" i tu byłby tytuł tej ustawy, nad którą państwo procedują. To byłoby po prostu czyste, prawidłowe rozwiązanie legislacyjne. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję, pani mecenas. Opinia rządu co do tej poprawki i uwagi.

Sekretarz stanu w MRiPS Anna Schmidt:

Szanowna pani przewodnicząca, na tym etapie nie możemy tej poprawki zaakceptować. Została zgłoszona na ostatnią chwilę. Zakres poprawki wykracza poza jurysdykcję Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej. W związku z tym uważamy, że konieczna jest konsultacja z ministrem właściwym do spraw finansów.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Moja propozycja jest taka – skonsultujemy, bo poprawka jest zasadna. W związku z tym zgłosilibyśmy ją w drugim czytaniu. Bardzo dziękuję.

Czyli na razie art. 10 taki jak w przedłożeniu. Czy są inne uwagi do art. 10? Nie ma.

Zatem art. 10 został rozpatrzony.

Art. 11. Nie ma uwag. Rozpatrzony.

Art. 12. Nie ma uwag. Rozpatrzony.

Art. 13 – rozpatrzony.

Art. 14 – rozpatrzony.

Rozpatrzyliśmy zatem wszystkie artykuły procedowanej ustawy.

Zapytam, czy jest sprzeciw wobec przyjęcia ustawy z druku nr 1730. Nie ma.

Uznaję zatem, że Wysoka Komisja jednomyślnie przyjęła projekt ustawy z druku nr 1730.

W takim razie pozostał nam wybór posła sprawozdawcy. Pani przewodnicząca Teresa Wargocka.

Poseł Teresa Wargocka (PiS):

Jako sprawozdawcę proponuję panią przewodniczącą Urszulę Rusecką.

Przewodnicząca poseł Urszula Rusecka (PiS):

Bardzo dziękuję. Czy jest sprzeciw? Nie słyszę.

Stwierdzam zatem, że Komisja dokonała wyboru posła sprawozdawcy.

Czy ktoś z pań i panów posłów zgłasza wątpliwość co do zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej? Nie słyszę.

Stwierdzam zatem, że nie istnieje wątpliwość co do zgodności projektu z prawem UE.

Szanowni państwo, bardzo dziękuję za szybkie i sprawne procedowanie projektu ustawy.

Chciałabym jasno i wyraźnie podkreślić, że to jest kolejny krok w naprawianiu krzywd. To nie jest tak, jak niektóre osoby próbują w rozżaleniu mówić, że to jest jakaś forma wyceny, bo nie da się wycenić pracy, wkładu, zaangażowania, poniesionych krzywd, poświęcenia, izolacji, represji. To nie jest wycenialne. Natomiast chcę z jasną stanowczością podkreślić, że w zasadzie od 2015 r., kiedy powstała ustawa, która dotyczy osób represjonowanych, cały czas ją poszerzamy. Staramy się doprecyzowywać, uszczelniać tę ustawę, jak też naprawiać, by nadać właściwą rangę naszej opozycji antykomunistycznej. To, co podkreśliłam, celem działania Prawa i Sprawiedliwości jest właśnie uhonorowanie i uszanowanie, a środki, jakie przeznaczamy w budżecie, tak jak powiedziałam, to już w tej chwili 130 mln zł w porównaniu do 9 mln zł, które były w roku 2015. Wiem, że nie powinno się w tym zakresie i temacie mówić o pieniądzach, ale one są też niezbędne. Wydaje mi się, że ten projekt ustawy to jest krok w dobrym kierunku.

Tak jak zwykle, zwyczajowo, Biuro Legislacyjne upoważniamy do dokonywania korekt redakcyjno-legislacyjnych.

Na tym wyczerpaliśmy porządek dzienny posiedzenia. Bardzo dziękuję pani minister i panu ministrowi za wkład pracy i za wsparcie osób, które potrzebują pomocy w tym zakresie, bo na pewno ją otrzymują i w jednym, i w drugim ministerstwie.

Bardzo dziękuję. Zamykam posiedzenie Komisji.